

ONKO OIKEAA TAPAA PUHUA AUTISMISTA?

ANNI KILPIÄ, NUOREMPI TUTKIJA PEICAS - HANKKEESTA

- esitellyt tulokset ja havainnot perustuvat keväällä 2021 tehtyyn **verkkokyselyyn**, 186 vastaajaa, joista 75 autismikirjolla
- kyselyssä pyydetty valitsemaan parhaimpia ja huonoimpia termejä/käsitteitä kuvaamaan autismikirjoa ja autismikirjon henkilöitä virallisissa yhteyksissä ja perustelevaan vastauksensa → **tietoa suosituimmista ja epäsuosituimmista termeistä**
- vaikka suosituimmat (autismikirjo ja autismikirjon henkilö) ja epäsuosituimmat (hyvä- ja heikkotasoinen autismi ja henkilö, jolla on autismikirjon diagnoosin häiriö) termit olivat kyselyn perusteella kohtuullisen helppoja tunnistaa, oli vastaajien kesken myös eriäviä mielipiteitä näistäkin
- moniäänisyyttä oli autismikirjon sisälläkin: **useat termit jakoivat autismikirjolaisten mielipiteitä**, esimerkiksi Asperger, autismi, autistinen/Asperger henkilö ja henkilö, joka on autismikirjolla
- termien valinnan taustalla näyttäisi perustelujen mukaan olevan se, **kuinka hyvin ne vastaavat vastaajan käsitystä autismikirjosta** (esim. autismi häiriönä vs. ominaisuutena vs. vamma), **millaisia ominaisuuksia tai seurauksia termillä on** (esim. totuudenmukaisuus, neutraalius, informatiivisuus) ja **ovatko käytettävät termit oikean tahon päättämiä** (esim. viralliset diagnoosiluokitukset, henkilö itse tai autismikirjon henkilöiden enemmistö)
- moni vastaajista lähestyikin perusteluissaan asiaa monesta eri näkökulmasta, tasapainotellen eri näkemysten välillä, ja noin kolmasosa toikin esiin perusteissaan, että **sopiva termi riippuu tilanteesta tai siitä kenen kanssa puhutaan**
- kyselyn perusteella absoluuttisesti kaikissa yhteyksissä toimivaa oikeaa tapaa puhua autismista ei ole löydettävissä, vaikkakin hyviä perusteita tiettyjen termien käyttämiselle ja välttämiseksi voi olla